

Elsősorban Baudrillard szimulakrum-elméletének a kulturális-művészeti tömegtermelés kritikájára támaszkodom. Ezen elidegenítő folyamat posztmodern értékére alkalmazott esztétikum kritikája nyomán kívánom bemutatni a klasszikus posztmodern művészetelmélet lehetséges nihilista kritikai problémáit. Ennek ellenérzéseként vezetem fel a konstruktivista metakritikát, Jacques Rancière, az érzékelhető megosztásáról, illetve az esztétikum és politikum ekvivalenciájáról szóló írásai kapcsán. Ezzel megvizsgálom, hogy miként lehetséges leszámolni a posztmodern nihilizmussal, valamint visszaszerezni egy heteronóm és disszenzuális művészeti termeléssel az emancipatorikus esztétikai értéket. Végezetül előadásomban gyakran elhangzik a kritika szó. Összességében, ezt igyekszem tisztázni.

Karácsonyi Krisztina

A reprezentációs főnevek szintaktikai szerkezete

Előadásom tárgyát a nem igéből képzett, azaz közönséges magyar főnevek egy csoportja, jelesül a reprezentációs főnevek kategóriája adja. Az előadás első részében a reprezentációs főnevek szintaktikai jellemzését mutatom be, különös tekintettel arra, hogy ezeknek a főneveknek milyen típusú argumentumai lehetnek, és ezek milyen tulajdonságokkal rendelkezhetnek. Előadásom második felében bemutatom, hogy milyen szintaktikai szerkezet társítható a reprezentációs főnevekhez. Ehhez a transzformációs generatív mondatban minimalista ága szolgált munkakeretként, de felhasználtam a Grohmann nevéhez köthető, az antilokalitás elvén alapuló fáziselméletet, illetve az Alexiadou-féle D-láthatósági elvet (D-visibility) is. Fontos megjegyezni továbbá, hogy ezt a szintaktikai szerkezetet egy másik – korábbi kutatásaim eredményeként a XXXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencián már bemutatott – ágrajzból, nevezetesen a komplex esemény jelentésű magyar deverbális főnevek szintaktikai szerkezetét reprezentáló ágrajzból vezettem le, ennek megfelelően előadásom során ezt a szerkezetet is bemutatom majd.

Kelemen Dávid

Nemekkel kapcsolatos szerepelvárások tükröződése szabad mesélési helyzetben

A szülők a kisgyermekkel folytatott interakciójuk során akaratlanul hatással vannak gyermekeikre, és igyekeznek elérni, hogy gyermekük a nemének megfelelően észlelje a világot, ahogyan azt saját maguktól is elvárják. Kutatásunk előterében annak tisztázása állt, hogy egy szabad mesélési helyzetben a meseszövegszintben és az alkalmazott nyelvezetben hogyan nyilvánulnak meg ezek a folyamatok, amennyiben játék babának történik mesélés.

43 (19 és 59 év közötti, az átlagéletkor 33 év, szórás 14 év) személyt kérünk fel a vizsgálatra történő részvételre (22 férfit és 21 nőt, 20 szülő és 23 egyelőre gyermektelen), amelyben fiúnak illetve lánynak öltöztetett játék babának kellett mesélni hét különböző élethelyzetet bemutató állatfőszereplőket tartalmazó gyermekrajzról illetve Heider és Simmel (1944) által alkalmazott videóról. A vizsgálat résztvevői a mesélési helyzetet követően kitöltötték a nemi szerepazonosulást feltáró BSRI kérdőívet (Bem, 1974). Az öt független kódoló által kódolt válaszok (mesék) elemzése

azt mutatja, hogy hipotéziseinknek megfelelően a vizsgálati személyek több szempontból másképp meséltek a fiúnak, illetve a lánynak öltöztetett babának.

A független kódolók megítélése szerint a vizsgálat résztvevői a baba neméhez társadalmilag jobban illeszkedő kedvenc színt választottak a babának. Nemek közötti különbség mutatkozott a mesélés idejében – a nők hosszabban meséltek a játék babának.

Szülő vizsgálati résztvevők ritkábban kötötték össze a képeket, mint nem-szülők, és a BSRI kérdőív több tételénél eltérően jellemezték önmagukat, mint azok, akiknek még nincs gyermekük.

A fentiek igazolták hipotéziseinket, miszerint a fiú és lány babáknak eltérően mesélnek, ezzel is rávilágítva a különbségeket pontosabban feltáró további kutatások fontosságára.

Kiss Máté

Hol vagytok vikingek? – Vázlat a 10–11. századi Kárpát-medencei skandináv etnikum régészeti kimutathatóságának problémájáról, nemzetközi kitekintéssel

A magyar kutatás már régóta számol a Kelet-Európába érkező, kereskedő, és ott letelepedő skandináv eredetű népesség és a magyarok kapcsolatával. Az írott és régészeti emlékek, valamint a történeti kontextus megengedi a feltételezést, hogy bizonyos számban a Kárpát-medencében is megjelentek és tartósan megtelepedtek. Ebben az esetben azt sem túlzás feltételezni, hogy néhányuk itt nyert végtisztességet. Az előadás ezen feltételezett Kárpát-medencei skandináv etnikum régészeti kimutathatóságának problémájával fog foglalkozni. Ez azonban messze nem csak magyar probléma. Az úgynevezett viking korban (c. 750–1100) skandináv egyének és csoportok migrációja és letelepedése jelentősen befolyásolta egyes területek és népek (országok) történetét, ahol a skandináv csoportok régészeti kimutathatósága ugyancsak komoly kihívás elé állítja a kutatókat. Ha ez nem is ad „kulcsot” a megoldáshoz, az innen levonható következtetések hozzásegíthetnek a magyar eset jobb megértéséhez.

Klinovszky Andrea

Adherencia vizsgálat a 2-es típusú diabétesz mellitusszal diagnosztizált személyek körében

Napjainkban több mint 377 millió személyt diagnosztizálnak 2-es típusú diabéteszrel. Bizonyos epidemiológiai felmérések arról is említést tesznek, hogy 2040-re ez a szám akár 642 millióra is emelkedhet (Novak, Anderson, Johnson, Hardy, Walker, Wilcox, Lewis, & Robbins, 2017; Sal, Papp, & Perczel, 2012). A 2-es típusú cukorbetegség olyan krónikus anyagcsere megbetegedés, amely viszonylagos vagy teljes inzulinhiánnyal jár együtt, összefüggésbe hozható a metabolikus szindrómával, és számos akut és krónikus szövődményt vonhat maga után (Urbán, 2009), továbbá nagyon összetett terápiát igényel (Hankó, Kázmér, Kumli, Hrágyel, Samu, Vincze, & Zelkó, 2007; Rubin, 2005). Mindezek ellenére, a cukorbetegség jelentős részénél elmarad az orvosi utasítások megfelelő követése és az életmód-terápiák betartása más krónikus szindrómával diagnosztizált betegekéhez képest (Jermendy, 2005). A kutatás során a 2-es típusú cukorbetegséggel diagnosztizált személyek adherenciáját és a beteg-együttműködést bejósoló pszichológiai változók fejlettségi szintjét